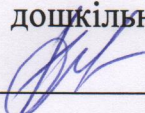

СХВАЛЕНО:

Протокол засідання
педагогічної ради дошкільного
підрозділу Пришибської
сільської ради
27.08.2026

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Керівник (завідувач)
дошкільного підрозділу

Світлана ГАЛЬЧЕНКО
27.08.2026

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми, у тому числі булінгу (цькуванню)

Дошкільний підрозділ Пришибської сільської ради

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми, у тому числі булінгу (цькуванню)

Дошкільний підрозділ Пришибської сільської ради

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає систему заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильству, жорстокому поводженню з дітьми, у тому числі булінгу (цькуванню), у дошкільному підрозділі Пришибської сільської ради

1.2. Положення розроблено з метою створення у дошкільному підрозділі безпечного, здорового, психологічно комфортного освітнього середовища, забезпечення захисту прав та найкращих інтересів кожної дитини.

1.3. Положення розроблено відповідно до:

- Конституції України;
- Конвенції ООН про права дитини;
- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про дошкільну освіту»;
- Закону України «Про охорону дитинства»;
- Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
- Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
- Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу», у редакції наказу МОН України від 18.06.2026 № 961;
- наказу МОН України від 16.06.2026 № 936;
- інших нормативно-правових актів України у сфері захисту прав та інтересів дітей.

Чинний Порядок МОН прямо передбачає, що система запобігання та протидії булінгу в закладі освіти: дошкільний підрозділ Пришибської сільської ради, визначається таким локальним Положенням.

1.4. Положення є локальним нормативним актом дошкільного підрозділу та затверджується керівником.

1.5. Дія Положення поширюється на:

- педагогічних працівників;
- інших працівників дошкільного підрозділу;
- вихованців;
- батьків або інших законних представників дітей;
- інших осіб, залучених до освітнього процесу.

1.6. Основним пріоритетом під час застосування цього Положення є найкращі інтереси дитини.

1.7. Будь-які дії працівників дошкільного підрозділу щодо дитини мають ґрунтуватися на повазі до її честі, гідності, прав та законних інтересів.

2. Мета та завдання Положення

2.1. Метою Положення є:

- забезпечення права кожної дитини на безпечне освітнє середовище;
- недопущення насильства та жорстокого поводження;
- попередження булінгу (цькування);
- своєчасне виявлення ознак насильства;
- забезпечення належного реагування на повідомлення;
- надання допомоги постраждалій дитині;
- запобігання повторенню випадків насильства;
- формування культури ненасильницької поведінки.

2.2. Основними завданнями є:

- створення безпечного середовища для вихованців;
- підвищення обізнаності працівників щодо ознак насильства;
- навчання працівників алгоритмів реагування;
- інформування батьків про права дітей;
- забезпечення доступних способів повідомлення про можливі випадки насильства;
- своєчасна реєстрація та розгляд повідомлень;
- організація необхідної психологічної, соціальної та іншої допомоги;
- співпраця з відповідними службами та установами;
- систематичне проведення профілактичної роботи.

3. Основні принципи

3.1. Діяльність дошкільного підрозділу здійснюється на принципах:

- найкращих інтересів дитини;
- недискримінації;
- поваги до честі та гідності;
- конфіденційності;

- ненасильницької поведінки;
- особистісно орієнтованого підходу;
- партнерства з батьками;
- своєчасного реагування;
- недопущення повторної травматизації;
- безпеки дитини;
- розвитку емоційного та соціального інтелекту.

Саме ці принципи визначені актуальною редакцією Порядку МОН № 1646.

4. Види насильства та жорстокого поводження

4.1. У цьому Положенні під насильством розуміються умисні дії або бездіяльність, що порушують права, свободи та законні інтереси дитини.

4.2. Основними видами насильства є:

4.2.1. Фізичне насильство

До фізичного насильства належать, зокрема:

- удари;
- штовхання;
- стусани;
- щипання;
- кусання;
- ляпаси;
- шмагання;
- інші фізичні дії, які завдають або можуть завдати шкоди дитині.

4.2.2. Психологічне насильство

До нього можуть належати:

- образи;
- приниження;
- залякування;
- погрози;
- переслідування;
- висміювання;
- ізоляція;
- поширення образливої інформації;
- інші дії, спрямовані на обмеження волевиявлення дитини.

4.2.3. Сексуальне насильство

Будь-яка небажана вербальна, невербальна або фізична поведінка сексуального характеру щодо дитини.

4.2.4. Економічне насильство

Умисне позбавлення дитини майна, речей або можливості користуватися ними чи інші дії економічного характеру.

5. Булінг (цькування)

5.1. Відповідно до чинного Порядку МОН, булінг (цькування) — це психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, у тому числі із застосуванням електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою щодо дитини або іншого учасника колективу закладу освіти та порушує права, свободи чи законні інтереси постраждалої особи.

5.2. Ознакою булінгу є систематичність.

5.3. Насильство вважається систематичним, якщо воно вчиняється два і більше разів протягом 12 місяців у порядку, визначеному законодавством.

5.4. У дошкільному підрозділі особлива увага приділяється виявленню:

5.5. Факт вчинення булінгу встановлюється виключно рішенням суду, яке набрало законної сили. Комісія дошкільного підрозділу не встановлює факт булінгу як юридичний факт. Її завданням є розгляд обставин випадку, визначення потреб дитини та заходів підтримки й реагування.

6. Ознаки можливого насильства

6.1. Працівники дошкільного підрозділу повинні звертати увагу на зміни у поведінці та фізичному стані дитини.

6.2. Можливими ознаками є:

- страх;
- тривожність;
- замкнутість;
- різка зміна поведінки;
- агресивність;
- плаксивість;
- уникнення спілкування;
- ізоляція;
- небажання відвідувати дошкільний підрозділ;
- різке зниження активності;
- порушення сну чи харчування;
- самоушкодження;
- скарги на біль;
- незрозумілі фізичні ушкодження;
- намагання приховати травми;
- страх перед конкретною особою;
- інші зміни, не характерні для звичайної поведінки дитини.

Наявність окремої ознаки сама по собі не означає встановлення факту насильства, але є підставою для уважного реагування та оцінки ситуації.

7. Запобігання насильству

7.1. Запобігання насильству є постійним системним процесом.

7.2. Дошкільний підрозділ:

- створює безпечне освітнє середовище;

- проводить профілактичні заходи;
- навчає працівників розпізнавати ознаки насильства;
- інформує батьків;
- формує у дітей навички безпечної та ненасильницької поведінки;
- розвиває емоційну компетентність дітей;
- сприяє формуванню доброзичливих взаємин;
- аналізує можливі ризики виникнення насильства.

7.3. Профілактична робота здійснюється протягом усього навчального року.

8. Повідомлення про можливий випадок насильства

8.1. Будь-який працівник, батько, мати, законний представник або інший учасник освітнього процесу, який виявив можливі ознаки насильства, повинен повідомити керівника дошкільного підрозділу.

8.2. Повідомлення може бути:

- усним;
- письмовим;
- телефоном;
- електронною поштою;
- через спеціальну скриньку;
- анонімним.

Чинний Порядок МОН прямо вимагає забезпечити різні способи отримання повідомлень, у тому числі анонімних.

8.3. Керівник визначає працівника, відповідального за реєстрацію та облік повідомлень.

8.4. Кожне повідомлення реєструється у день його надходження. Якщо воно надійшло у вихідний, святковий або неробочий день, реєстрація здійснюється у перший робочий день.

9. Дії працівника при виявленні насильства

9.1. Працівник дошкільного підрозділу у разі безпосереднього виявлення ознак насильства зобов'язаний:

- припинити насильство, якщо це можливо та безпечно;
- забезпечити безпеку дитини;
- за необхідності надати домедичну допомогу;
- викликати екстрену медичну допомогу;
- у разі необхідності звернутися до Національної поліції;
- повідомити керівника;
- повідомити батьків дитини відповідно до законодавства.

9.2. Працівник не повинен самостійно проводити розслідування або допитувати дитину.

9.3. Працівник не має права звинувачувати дитину, примушувати її повторно розповідати про травмуючу подію або поширювати інформацію серед інших осіб.

10. Дії керівника дошкільного підрозділу

10.1. Протягом однієї доби з дня реєстрації повідомлення керівник його розглядає.

10.2. У разі виявлення ознак насильства керівник невідкладно:

- вживає заходів для припинення насильства;
- забезпечує безпеку дитини;
- у разі необхідності повідомляє батьків;
- письмово повідомляє уповноважений підрозділ Національної поліції та службу у справах дітей;
- інформує відповідні органи, передбачені законодавством;
- за необхідності викликає медичну допомогу.

10.3. Такі невідкладні заходи мають бути вжиті у строк, що не перевищує трьох годин з моменту виявлення ознак насильства.

10.4. Не пізніше трьох робочих днів з дня отримання повідомлення керівник скликає комісію з розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

10.5. Якщо повідомлення стосується самого керівника, воно подається засновнику або відповідному органу управління, якому підпорядковується дошкільний підрозділ.

11. Комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми

11.1. Для розгляду повідомлень про можливі випадки насильства та/або жорстокого поводження з дітьми у дошкільному підрозділі утворюється комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі — комісія).

11.2. Комісія створюється наказом директора початкової школи з дошкільним підрозділом.

11.3. До складу комісії можуть входити:

- керівник дошкільного підрозділу;
- педагогічні працівники;
- практичний психолог
- інші працівники дошкільного підрозділу;
- за необхідності — представники служби у справах дітей, центру соціальних служб, Національної поліції, закладів охорони здоров'я та інших установ.

11.4. Склад комісії формується з урахуванням характеру випадку, віку дитини та необхідності забезпечення її найкращих інтересів.

11.5. До складу комісії не включається особа, щодо якої надійшло повідомлення про можливе вчинення насильства або яка може бути зацікавлена в результатах розгляду.

11.6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України, цим Положенням та наказами керівника дошкільного підрозділу.

12. Основні завдання комісії

12.1. Основними завданнями комісії є:

- розгляд повідомлень про можливі випадки насильства;
- з'ясування обставин події;
- визначення потреб постраждалої дитини;
- визначення необхідних заходів безпеки;
- визначення необхідної психологічної та соціальної підтримки;
- підготовка рекомендацій працівникам дошкільного підрозділу;
- визначення заходів щодо запобігання повторенню випадку;
- контроль за виконанням визначених заходів;
- моніторинг ситуації після розгляду випадку.

12.2. Комісія не замінює діяльність правоохоронних органів, служби у справах дітей або інших уповноважених органів.

12.3. Комісія не проводить досудове розслідування та не встановлює юридичну винуватість особи.

12.4. У випадку можливого кримінального правопорушення інформація передається відповідним органам згідно із законодавством.

13. Організація роботи комісії

13.1. Комісія скликається керівником дошкільного підрозділу відповідно до вимог чинного законодавства.

13.2. Засідання комісії проводиться за потреби та оформлюється протоколом.

13.3. Засідання комісії проводиться у безпечному та психологічно комфортному середовищі.

13.4. Під час розгляду випадку забезпечується:

- повага до честі та гідності дитини;
- конфіденційність;
- недопущення дискримінації;
- недопущення повторної травматизації;
- врахування вікових та індивідуальних особливостей дитини.

13.5. Дитина має право бути вислуханою з урахуванням її віку та рівня розвитку.

13.6. Не допускається примушування дитини до багаторазового повторення травмуючих обставин.

13.7. За потреби до розгляду залучаються відповідні фахівці.

14. Заходи щодо забезпечення безпеки дитини

14.1. У разі наявності загрози життю або здоров'ю дитини керівник дошкільного підрозділу невідкладно вживає заходів для її захисту.

14.2. За необхідності можуть застосовуватися такі заходи:

- тимчасове розмежування дітей, між якими виникла небезпечна ситуація;
- посилення нагляду;
- забезпечення супроводу дитини;
- залучення психолога;
- звернення до медичного працівника;
- повідомлення батьків;
- звернення до Національної поліції;
- звернення до служби у справах дітей;
- інші заходи, передбачені законодавством.

14.3. Заходи безпеки не повинні принижувати дитину або створювати для неї додаткові психологічні труднощі.

15. Психологічна та соціальна підтримка

15.1. Постраждалій дитині забезпечується необхідна психологічна та соціальна підтримка.

15.2. Підтримка може здійснюватися:

- практичним психологом;
- педагогічними працівниками;
- фахівцями соціальних служб;
- закладами охорони здоров'я;
- іншими компетентними фахівцями.

15.3. Батькам або законним представникам надаються рекомендації щодо підтримки дитини.

15.4. У разі необхідності батькам рекомендується звернутися до відповідних спеціалізованих служб.

15.5. Підтримка надається з урахуванням віку, індивідуальних потреб та найкращих інтересів дитини.

16. Заходи виховного впливу

16.1. У разі виявлення неприйнятної поведінки щодо дитини застосовуються заходи виховного впливу, передбачені законодавством.

16.2. Заходи виховного впливу мають бути:

- пропорційними ситуації;
- педагогічно обґрунтованими;

- спрямованими на зміну поведінки;
- такими, що не принижують дитину;
- такими, що не передбачають фізичного або психологічного покарання.

16.3. Доцільними заходами можуть бути:

- індивідуальна бесіда;
- педагогічне консультування;
- психологічна підтримка;
- залучення батьків;
- корекційно-розвивальна робота;
- формування навичок ненасильницької поведінки;
- інші педагогічні заходи відповідно до віку дитини.

17. Права та обов'язки працівників

17.1. Працівники дошкільного підрозділу мають право:

- на безпечні умови праці;
- отримувати інформацію та методичну допомогу;
- звертатися за психологічною підтримкою;
- повідомляти про випадки насильства;
- отримувати захист від неправомірних дій.

17.2. Працівники зобов'язані:

- дотримуватися прав та гідності дітей;
- не застосовувати фізичні покарання;
- не принижувати дітей;
- не використовувати образливі висловлювання;
- не допускати дискримінації;
- реагувати на виявлені ознаки насильства;
- повідомляти керівника про можливі випадки насильства;
- дотримуватися конфіденційності.

17.3. Працівнику забороняється залишати без реагування відомий йому випадок можливого насильства щодо дитини.

18. Права та обов'язки батьків

18.1. Батьки або законні представники дитини мають право:

- отримувати інформацію про заходи безпеки в дошкільному підрозділі;
- повідомляти про можливі випадки насильства;
- звертатися до керівника;
- звертатися до відповідних органів державної влади та місцевого самоврядування;
- отримувати рекомендації щодо допомоги дитині;
- брати участь у заходах, спрямованих на забезпечення безпеки дитини.

18.2. Батьки або законні представники зобов'язані:

- поважати права та гідність дитини;
- не застосовувати фізичне чи психологічне насильство;
- співпрацювати з дошкільним підрозділом;
- сприяти вирішенню конфліктних ситуацій;
- дотримуватися вимог цього Положення.

19. Конфіденційність та захист персональних даних

19.1. Інформація про дитину, яка постраждала від насильства, та обставини відповідного випадку є конфіденційною.

19.2. Працівникам дошкільного підрозділу забороняється поширювати інформацію про випадок серед інших батьків, дітей або сторонніх осіб.

19.3. Інформація може бути передана відповідним органам та службам у випадках і порядку, передбачених законодавством.

19.4. Обробка персональних даних здійснюється відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

19.5. Документи щодо випадків насильства зберігаються у місці, визначеному керівником дошкільного підрозділу, з обмеженим доступом.

20. Профілактична робота

20.1. Дошкільний підрозділ щороку розробляє план заходів щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

20.2. Профілактичні заходи можуть проводитися для:

- вихованців;
- педагогічних працівників;
- інших працівників;
- батьків або законних представників.

20.3. З дітьми проводяться заходи, спрямовані на:

- розвиток емоційної компетентності;
- формування навичок спілкування;
- вміння просити про допомогу;
- розпізнавання небезпечних ситуацій;
- формування навичок мирного вирішення конфліктів;
- повагу до інших людей;
- безпечну поведінку.

20.4. Для батьків організовуються:

- * консультації;
- * батьківські збори;
- * інформаційні матеріали;
- * тематичні зустрічі;
- * індивідуальні консультації.

20.5. Для працівників проводяться інструктажі, семінари, тренінги та інші форми професійного навчання.

21. Інформування учасників освітнього процесу

21.1. У дошкільному підрозділі забезпечується доступність інформації про:

- права дитини;
- неприпустимість насильства;
- способи повідомлення про можливі випадки насильства;
- відповідальну особу;
- контакти служб допомоги;
- алгоритм дій у разі виявлення насильства.

21.2. Інформація розміщується на інформаційних стендах, офіційному вебресурсі закладу або в інший доступний спосіб.

21.3. Працівники ознайомлюються з цим Положенням під підпис або в інший спосіб, визначений керівником.

22. Документація

22.1. У дошкільному підрозділі ведеться документація щодо запобігання та протидії насильству.

22.2. До такої документації можуть належати:

- це Положення;
- наказ про його затвердження;
- наказ про визначення відповідальної особи;
- наказ про створення комісії;
- план профілактичних заходів;
- журнал реєстрації повідомлень;
- заяви та повідомлення;
- протоколи засідань комісії;
- рішення та рекомендації комісії;
- документи щодо проведених профілактичних заходів.

22.3. Документація ведеться та зберігається відповідно до вимог законодавства.

22.4. Доступ до документів, які містять персональні дані або конфіденційну інформацію, обмежується.

23. Відповідальність

23.1. Працівники дошкільного підрозділу несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов'язків щодо захисту дітей відповідно до законодавства України.

23.2. Застосування фізичного чи психологічного насильства до дитини є неприпустимим.

23.3. Неповідомлення про відомий працівнику випадок насильства у випадках, коли такий обов'язок встановлений законодавством, може мати наслідки, передбачені законодавством України.

23.4. Заходи відповідальності застосовуються компетентними органами відповідно до законодавства.

24. Моніторинг та контроль

24.1. Загальний контроль за виконанням цього Положення здійснює керівник дошкільного підрозділу.

24.2. Контроль включає:

- * аналіз повідомлень;
- * моніторинг безпечності освітнього середовища;
- * аналіз результатів профілактичної роботи;
- * контроль виконання рішень комісії;
- * оцінювання потреб дітей;
- * удосконалення заходів запобігання насильству.

24.3. Результати профілактичної роботи аналізуються не рідше одного разу на рік.

24.4. За результатами аналізу до Положення, планів роботи та інших локальних документів можуть вноситися відповідні зміни.

25. Прикінцеві положення

25.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження наказом керівника Дошкільного підрозділу Пришибської сільської ради.

25.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться у разі зміни законодавства або за необхідності вдосконалення системи запобігання та протидії насильству.

25.3. Положення переглядається у разі внесення змін до законодавства України у сфері захисту прав дитини, запобігання насильству та булінгу.

25.4. Невід'ємними частинами цього Положення є додатки, затверджені керівником дошкільного підрозділу.